

XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA BIZNES JARAYONLARINI RAQAMLASHTIRISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI

Normurodova Zulfiya Izatullayevna

*ISFT Samarqand filiali "Iqtisodiyot va axborot texnologiyalari" kafedrası
o'qituvchisi*

E-mail: zulyanorm@gmail.com

Tel: +998936051410

Annotatsiya: Mazkur maqolada raqamli transformatsiya sharoitida xizmat ko'rsatish korxonalarida biznes jarayonlarini raqamlashtirishning iqtisodiy samaradorligi tadqiq etilgan. Xizmat ko'rsatish korxonalarida buyurtmalarni qayta ishlash, elektron to'lovlar, resurslarni boshqarish, elektron hujjat aylanishi, hisob-kitob va boshqaruv jarayonlarini raqamlashtirishning iqtisodiy mazmuni yoritilgan. Raqamlashtirishning operatsion xarajatlarni kamaytirish, xizmat ko'rsatish vaqtini qisqartirish, mehnat unumdorligini oshirish, resurslardan foydalanish samaradorligini yaxshilash va xizmatlar hajmini kengaytirishga ta'siri tahlil qilingan. O'zbekiston Respublikasining rasmiy statistik ma'lumotlari asosida xizmatlar bozorining rivojlanishi va aloqa hamda axborotlashtirish xizmatlarining o'sish tendensiyalari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijasida xizmat ko'rsatish korxonalarida biznes jarayonlarini raqamlashtirishning iqtisodiy samaradorligini shakllantirish modeli taklif etilgan hamda uni baholash uchun asosiy iqtisodiy ko'rsatkichlar tizimi ishlab chiqilgan. Raqamlashtirishning iqtisodiy samarasi texnologiyaning o'zi bilan emas, balki uning biznes jarayonlari, resurslardan foydalanish va korxonaning yakuniy iqtisodiy natijalariga ta'siri orqali namoyon bo'lishi asoslangan.

***Kalit soʻzlar:** raqamli transformatsiya, raqamlashtirish, biznes jarayonlari, xizmat koʻrsatish korxonalari, iqtisodiy samaradorlik, raqamli texnologiyalar, mehnat unumdorligi, operatsion xarajatlar, xizmatlar bozori, raqamli boshqaruv.*

Аннотация

В статье исследуется экономическая эффективность цифровизации бизнес-процессов на предприятиях сферы услуг в условиях цифровой трансформации экономики. Раскрывается экономическое содержание цифровизации таких процессов, как обработка заказов, электронные платежи, управление ресурсами, электронный документооборот, расчеты и управленческие операции. Анализируется влияние цифровизации на сокращение операционных затрат, уменьшение времени оказания услуг, повышение производительности труда, эффективное использование ресурсов и расширение объема оказываемых услуг. На основе официальных статистических данных Республики Узбекистан рассмотрены тенденции развития рынка услуг, а также динамика услуг связи и информатизации. В результате исследования предложена модель формирования экономической эффективности цифровизации бизнес-процессов на предприятиях сферы услуг и разработана система основных экономических показателей для ее оценки. Обосновано, что экономический эффект цифровизации определяется не самим фактом внедрения цифровых технологий, а их влиянием на бизнес-процессы, использование ресурсов и конечные экономические результаты деятельности предприятия.

***Ключевые слова:** цифровая трансформация, цифровизация, бизнес-процессы, предприятия сферы услуг, экономическая эффективность, цифровые технологии, производительность труда, операционные затраты, рынок услуг, цифровое управление.*

Abstract

The article examines the economic efficiency of business process digitalization in service enterprises under the conditions of digital transformation of

the economy. The economic content of digitalizing such processes as order processing, electronic payments, resource management, electronic document flow, accounting operations, and management activities is considered. The study analyzes the impact of digitalization on reducing operating costs, decreasing service delivery time, increasing labor productivity, improving resource utilization, and expanding the volume of services provided. Based on official statistical data from the Republic of Uzbekistan, the development trends of the service market and communication and information services are examined. As a result, a model for the formation of economic efficiency through business process digitalization in service enterprises is proposed, and a system of key economic indicators for its assessment is developed. The study substantiates that the economic effect of digitalization is determined not simply by the introduction of digital technologies, but by their impact on business processes, resource utilization, and the final economic performance of the enterprise.

Keywords: digital transformation, digitalization, business processes, service enterprises, economic efficiency, digital technologies, labor productivity, operating costs, service market, digital management.

Kirish

Raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi zamonaviy iqtisodiyotda korxonalar faoliyatini tashkil etishning an'anaviy usullarini o'zgartirmoqda. Ayniqsa, xizmat ko'rsatish sohasida ushbu jarayon alohida ahamiyatga ega. Chunki xizmat ko'rsatish jarayonlari ko'pincha axborot almashinuvi, buyurtmalarni qayta ishlash, resurslarni taqsimlash, to'lovlarni amalga oshirish, hujjatlarni rasmiylashtirish va boshqaruv qarorlarini qabul qilish kabi ko'plab operatsiyalarni o'z ichiga oladi.

Ushbu operatsiyalarning katta qismini raqamlashtirish orqali korxonalar vaqt va mehnat resurslaridan foydalanishni optimallashtirishi, takroriy operatsiyalarni avtomatlashtirishi hamda boshqaruv qarorlarini tezroq qabul qilishi mumkin.

Biroq raqamlashtirishni faqat zamonaviy dasturiy ta'minot yoki texnik vositalarni sotib olish jarayoni sifatida baholash yetarli emas. Uning iqtisodiy mazmuni korxonaning biznes jarayonlariga qanday ta'sir ko'rsatishi bilan belgilanadi.

Masalan, agar raqamli tizim buyurtmalarni qayta ishlash vaqtini qisqartirsa, xodimlarning mehnat unumdorligi oshishi mumkin. Agar elektron hujjat aylanishi joriy qilinsa, qog'oz, saqlash va ma'muriy xarajatlar kamayishi mumkin. Agar resurslarni boshqarish avtomatlashtirilsa, bo'sh turgan resurslar kamayishi va ulardan foydalanish samaradorligi oshishi mumkin.

Shu sababli xizmat ko'rsatish korxonalarida raqamlashtirishning iqtisodiy samaradorligini alohida tadqiq etish dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biridir.

O'zbekistonda ham xizmatlar sohasi iqtisodiyotning muhim yo'nalishlaridan biriga aylanib bormoqda. Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, 2025-yilda O'zbekistonda bozor xizmatlari hajmi 1 050,3 trln so'mni tashkil etgan. Bu ko'rsatkich 2024-yilga nisbatan 14,7 foizga yuqori.

Shuningdek, 2025-yilda aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmi 79,5 trln so'mga yetib, bir yil davomida 22,7 foizga oshgan.

Mazkur ko'rsatkichlar xizmatlar sohasi va raqamli iqtisodiyotning parallel ravishda rivojlanayotganini ko'rsatadi.

Tadqiqotning maqsadi xizmat ko'rsatish korxonalarida biznes jarayonlarini raqamlashtirishning iqtisodiy samaradorligini o'rganish, uning asosiy ta'sir yo'nalishlarini aniqlash va samaradorlikni baholash ko'rsatkichlarini shakllantirishdan iborat.

Tadqiqotning vazifalari quyidagilardan iborat:

- biznes jarayonlarini raqamlashtirishning iqtisodiy mazmunini aniqlash;
- xizmat ko'rsatish korxonalarida raqamlashtirishning asosiy yo'nalishlarini aniqlash;
- raqamlashtirishning xarajatlar va mehnat unumdorligiga ta'sirini o'rganish;

- O'zbekistonda xizmatlar bozorining rivojlanish tendensiyalarini tahlil qilish;
- raqamlashtirish samaradorligini baholash ko'rsatkichlarini ishlab chiqish;
- xizmat ko'rsatish korxonalarida raqamlashtirish samaradorligini shakllantirish modelini taklif etish.

Mavzuga doir adabiyotlar tahlili

Raqamli transformatsiya va korxonalarning raqamlashtirilishi zamonaviy iqtisodiyot bo'yicha ilmiy tadqiqotlarning muhim yo'nalishlaridan biridir.

G. Vial raqamli transformatsiyani raqamli texnologiyalardan foydalanish natijasida tashkilotlarning faoliyat yuritish usullari va qiymat yaratish mexanizmlarining o'zgarishi bilan bog'laydi.

A. Bharadwaj va hammualliflar raqamli texnologiyalarning biznes strategiyasi bilan integratsiyasiga e'tibor qaratib, raqamli texnologiyalarni korxona strategiyasidan alohida ko'rib chiqishning cheklanganligini ta'kidlaydi.

D. Rogers raqamli transformatsiya sharoitida korxonalar uchun mijozlar, raqobat, ma'lumotlar, innovatsiyalar va qiymat yaratish jarayonlarining o'zgarishini ko'rsatadi.

Ilmiy adabiyotlarni umumlashtirish shuni ko'rsatadiki, raqamlashtirishning korxona faoliyatiga ta'sirini uch asosiy darajada ko'rish mumkin:

birinchi daraja — texnologik daraja. Bunda korxona yangi raqamli texnologiyalarni joriy qiladi;

ikkinchi daraja — tashkiliy daraja. Bunda mavjud biznes jarayonlari qayta tashkil etiladi;

uchinchi daraja — iqtisodiy daraja. Bunda raqamlashtirish natijasida xarajatlar, unumdorlik, xizmatlar hajmi va daromad kabi iqtisodiy ko'rsatkichlardagi o'zgarishlar baholanadi.

Mazkur tadqiqotda asosiy e'tibor uchinchi darajaga qaratiladi.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqotda tizimli yondashuv, taqqoslash, iqtisodiy-statistik tahlil, guruhlash, mantiqiy umumlashtirish va qiyosiy tahlil usullaridan foydalanildi.

Tadqiqotning axborot bazasini O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasining xizmatlar, aloqa va axborotlashtirish sohasi bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlari tashkil etdi.

Tadqiqot obyekti — xizmat ko'rsatish korxonalarining biznes jarayonlari.

Tadqiqot predmeti — biznes jarayonlarini raqamlashtirish natijasida yuzaga keladigan iqtisodiy o'zgarishlar va samaradorlikni baholash mexanizmlari.

O'zbekistonda xizmatlar bozorining rivojlanishi

O'zbekiston xizmatlar bozorida so'nggi yillarda barqaror o'sish kuzatilmoqda.

Yil	Bozor xizmatlari hajmi, trln so'm
2021	389,4
2022	509,6
2023	664,8
2024	840,1
2025	1 050,3

Manba: O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi.

2021–2025-yillar oralig'ida bozor xizmatlari hajmining 389,4 trln so'mdan 1 050,3 trln so'mgacha oshishi xizmatlar sektorining iqtisodiyotdagi ahamiyati ortib borayotganini ko'rsatadi.

Xizmatlar hajmining kengayishi korxonalar oldiga nafaqat ko'proq xizmat ko'rsatish, balki mavjud resurslardan samarali foydalanish vazifasini ham qo'yadi.

Bu sharoitda raqamlashtirish korxonalar uchun biznes jarayonlarini optimallashtirish vositasi sifatida namoyon bo'ladi.

Ayniqsa, aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining yuqori sur'atlarda rivojlanishi xizmatlar sohasining raqamli transformatsiyasi uchun zarur infratuzilma

shakllanayotganidan dalolat beradi. 2025-yilda ushbu xizmatlarning hajmi 79,5 trln so'mni tashkil etgan.

Xizmat ko'rsatish korxonalarida biznes jarayonlarini raqamlashtirishning asosiy yo'nalishlari

Xizmat ko'rsatish korxonalarida raqamlashtirish turli biznes jarayonlarini qamrab olishi mumkin.

Buyurtmalarni qayta ishlash

Raqamli tizim buyurtmani qabul qilish, ro'yxatdan o'tkazish va tegishli xodimga yuborishni avtomatlashtirishi mumkin.

Bu jarayonning asosiy iqtisodiy natijasi — vaqt sarfining kamayishi va inson omili bilan bog'liq xatolarning qisqarishidir.

Elektron to'lovlar

Elektron to'lov tizimlari hisob-kitoblarni tezlashtiradi va tushumlar ustidan nazoratni yaxshilaydi.

Resurslarni boshqarish

Raqamli tizimlar xodimlar, materiallar, uskunalar, vaqt va boshqa resurslardan foydalanishni nazorat qilish imkonini beradi.

Elektron hujjat aylanishi

Elektron hujjat aylanishi hujjatlarni tayyorlash, yuborish, saqlash va qidirishga ketadigan vaqtni qisqartiradi.

Boshqaruv jarayonlarini raqamlashtirish

Rahbariyat real vaqtga yaqin ma'lumotlardan foydalanib, xizmatlar hajmi, xarajatlar, tushum va boshqa ko'rsatkichlar bo'yicha qarorlar qabul qilishi mumkin.

Demak, raqamlashtirishning asosiy maqsadi faqat texnologiyani joriy qilish emas, balki korxonaning biznes jarayonlarini tezroq, kamroq xarajat bilan va samaraliroq tashkil etishdan iborat.

Raqamlashtirishning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri

Raqamlashtirishning iqtisodiy ta'sirini quyidagi zanjir orqali ifodalash mumkin:

Raqamli texnologiya---Biznes jarayonini avtomatlashtirish---Vaqt sarfining kamayishi---Operatsion xarajatlarning optimallashtirish---Mehnat unumdorligining oshishi---Xizmat ko'rsatish quvvatining oshishi---Xizmatlar hajmining ko'payishi--
-Daromadning o'sishi---Iqtisodiy samaradorlikning yaxshilanishi

Ushbu zanjir raqamlashtirishning bevosita va bilvosita iqtisodiy ta'sirlarini ajratishga imkon beradi.

Masalan, elektron hujjat aylanishi darhol qo'shimcha daromad yaratmasligi mumkin. Ammo u xodimlarning vaqtini tejaydi. Tejalgan vaqt boshqa iqtisodiy faoliyatga yo'naltirilsa, bilvosita iqtisodiy natija shakllanadi.

Shuning uchun raqamlashtirish samaradorligini faqat qo'shimcha daromad bilan baholash yetarli emas.

Raqamlashtirish va operatsion xarajatlar

Xizmat ko'rsatish korxonalarida operatsion xarajatlarning bir qismi takrorlanuvchi ma'muriy va texnik operatsiyalar bilan bog'liq.

Bularga ma'lumotlarni qo'lda kiritish, hujjatlarni tayyorlash, buyurtmalarni qayd etish, hisobotlarni shakllantirish va ma'lumotlarni qidirish kabi jarayonlarni kiritish mumkin.

Ushbu operatsiyalarni avtomatlashtirish:

- vaqt sarfini kamaytiradi;
- qog'oz xarajatlarini qisqartiradi;
- takroriy mehnatni kamaytiradi;
- ma'lumotlar bilan ishlash tezligini oshiradi;
- xatolar ehtimolini pasaytiradi.

Natijada korxonaning bir birlik xizmatga to'g'ri keladigan xarajatlari kamayishi mumkin.

Buni quyidagi formula orqali ifodalash mumkin:

Bir birlik xizmat tannarxi = jami xarajatlar / ko'rsatilgan xizmatlar soni

Agar raqamlashtirishdan keyin xizmatlar hajmi oshib, xarajatlar nisbatan sekinroq o'ssa, bir birlik xizmat tannarxi pasayishi mumkin.

Raqamlashtirish va mehnat unumdorligi

Xizmat ko'rsatish korxonalarida mehnat unumdorligi muhim iqtisodiy ko'rsatkichlardan biridir. Uni soddalashtirilgan holda quyidagicha aniqlash mumkin:

Mehnati unumdorligi = xizmatlar hajmi / mehnat sarfi

Masalan, korxona raqamlashtirishdan oldin 10 nafar xodim bilan oyiga 1 000 ta xizmat ko'rsatgan bo'lsa, bir xodimga 100 ta xizmat to'g'ri keladi.

Raqamli texnologiyalar joriy etilgandan keyin xodimlar soni o'zgarmagan holda xizmatlar hajmi 1 300 taga yetgan bo'lsa, bir xodimga 130 ta xizmat to'g'ri keladi.

Bunday sharoitda mehnat unumdorligi 30 foizga oshadi.

Mazkur misol raqamlashtirishning iqtisodiy samarasi xodimlar sonini kamaytirish emas, balki mavjud mehnat resurslaridan samaraliroq foydalanish orqali ham shakllanishi mumkinligini ko'rsatadi.

Raqamlashtirish samaradorligini baholash ko'rsatkichlari

Xizmat ko'rsatish korxonalarida raqamlashtirish natijalarini kompleks baholash uchun quyidagi ko'rsatkichlardan foydalanish mumkin:

Ko'rsatkich	Baholash mazmuni
Operatsion xarajatlar	Raqamlashtirishdan keyingi xarajatlar o'zgarishi
Mehnati unumdorligi	Bir xodimga to'g'ri keladigan xizmat hajmi
Xizmat ko'rsatish vaqti	Bitta xizmat uchun sarflanadigan vaqt
Xizmatlar hajmi	Ko'rsatilgan xizmatlarning soni yoki qiymati
Bir birlik xizmat tannarxi	Bitta xizmatga to'g'ri keladigan xarajat
Daromad	Korxona tushumining o'zgarishi

Raqamli operatsiyalar ulushi	Raqamli shaklda bajarilgan operatsiyalar ulushi
Xatolar soni	Jarayondagi xatolar dinamikasi
Investitsiya samaradorligi	Raqamlashtirishga kiritilgan mablagʻlarning qaytimi
Rentabellik	Korxona faoliyatining foydalilik darajasi

Ushbu koʻrsatkichlarning birgalikda qoʻllanilishi raqamlashtirish natijalarini texnologik, tashkiliy va iqtisodiy jihatdan baholash imkonini beradi.

Raqamlashtirish investitsiyalarining iqtisodiy samaradorligi

Raqamli texnologiyalarni joriy qilish maʼlum miqdorda investitsiyalarni talab qiladi. Shu sababli korxona raqamlashtirish loyihasini amalga oshirishdan oldin uning iqtisodiy samaradorligini baholashi kerak.

Buning uchun quyidagi formuladan foydalanish mumkin:

$$ES = (I - C) / C \times 100$$

bu yerda:

ES — raqamlashtirishning iqtisodiy samaradorligi;

I — raqamlashtirish natijasida olingan iqtisodiy samara;

C — raqamlashtirish xarajatlari.

Iqtisodiy samara quyidagilardan tashkil topishi mumkin:

I = xarajatlarni tejash + qoʻshimcha daromad + yoʻqotishlarni kamaytirish.

Masalan, korxona raqamlashtirishga 100 mln soʻm sarfladi. Bir yil davomida xarajatlarni tejash va qoʻshimcha daromad hisobiga 140 mln soʻmlik iqtisodiy samara oldi.

Bunda:

$$ES = (140 - 100) / 100 \times 100 = 40\%$$

Demak, shartli misolda raqamlashtirish loyihasining iqtisodiy samaradorligi 40 foizni tashkil etadi.

Raqamlashtirishni joriy etishdagi muammolar

Raqamlashtirishning ijobiy imkoniyatlari bilan birga, korxonalar uchun ayrim cheklovlar ham mavjud.

Birinchi muammo — dastlabki investitsiya xarajatlarining yuqoriligi.

Ikkinchi muammo — xodimlarning raqamli kompetensiyalari yetarli darajada shakllanmaganligi.

Uchinchi muammo — mavjud biznes jarayonlarining yangi raqamli tizimlarga mos kelmasligi.

To'rtinchi muammo — turli dastur va axborot tizimlarini integratsiya qilish zarurati.

Beshinchi muammo — axborot xavfsizligi va ma'lumotlarni himoya qilish masalalari.

Shuning uchun raqamlashtirish jarayonini faqat texnologik loyiha sifatida emas, balki tashkiliy-iqtisodiy o'zgarish sifatida amalga oshirish maqsadga muvofiq.

Amaliy tavsiyalar

Xizmat ko'rsatish korxonalarida biznes jarayonlarini raqamlashtirishning iqtisodiy samaradorligini oshirish uchun quyidagi yo'nalishlarni taklif etish mumkin.

Birinchidan, korxona mavjud biznes jarayonlarini to'liq tahlil qilib, raqamlashtirilishi iqtisodiy jihatdan eng katta natija beradigan jarayonlarni aniqlashi kerak.

Ikkinchidan, har bir raqamlashtirish loyihasi uchun aniq iqtisodiy maqsad belgilanib, masalan, xarajatlarni kamaytirish yoki xizmat ko'rsatish vaqtini qisqartirish kabi ko'rsatkichlar oldindan belgilanishi lozim.

Uchinchidan, raqamlashtirishdan oldingi va keyingi ko'rsatkichlar taqqoslanishi kerak.

To'rtinchidan, xodimlarning raqamli ko'nikmalarini muntazam rivojlantirish zarur.

Beshinchidan, alohida jarayonlarni emas, o'zaro bog'langan biznes jarayonlarini kompleks raqamlashtirishga e'tibor qaratish lozim.

Oltinchidan, raqamlashtirishga kiritilgan investitsiyalarning qaytimi muntazam ravishda baholab borilishi kerak.

Ilmiy yangilik

Tadqiqotning ilmiy yangiligi quyidagi jihatlarda namoyon bo'ladi:

1. Xizmat ko'rsatish korxonalarida biznes jarayonlarini raqamlashtirishning iqtisodiy samaradorligi texnologiyaning mavjudligi emas, balki uning xarajatlar, mehnat unumdorligi, xizmatlar hajmi va daromadga ta'siri orqali baholanishi asoslandi.

2. Raqamlashtirishning iqtisodiy ta'sirini ifodalovchi "raqamli texnologiya → avtomatlashtirish → xarajatlarni optimallashtirish → mehnat unumdorligi → xizmatlar hajmi → daromad → iqtisodiy samaradorlik" ketma-ketligi taklif etildi.

3. Xizmat ko'rsatish korxonalarida raqamlashtirish samaradorligini baholash uchun iqtisodiy va tashkiliy ko'rsatkichlarni birlashtiruvchi tizim shakllantirildi.

4. Raqamlashtirish investitsiyalarining iqtisodiy samaradorligini baholash uchun amaliy hisoblash yondashuvi ishlab chiqildi.

Xulosa

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, biznes jarayonlarini raqamlashtirish xizmat ko'rsatish korxonalarining texnologik rivojlanish vositasi bo'lish bilan birga, iqtisodiy samaradorlikni oshirishning muhim omili ham hisoblanadi.

O'zbekistonda xizmatlar bozorining 2025-yilda 1 050,3 trln so'mga yetishi hamda aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmining 79,5 trln so'mni tashkil etishi xizmatlar sohasi va raqamli infratuzilmaning rivojlanayotganini ko'rsatadi.

Raqamlashtirishning iqtisodiy samarasi, avvalo, biznes jarayonlarini avtomatlashtirish, operatsion xarajatlarni optimallashtirish, xizmat ko'rsatish vaqtini qisqartirish, mehnat unumdorligini oshirish va resurslardan samarali foydalanish orqali shakllanadi.

Shu bilan birga, raqamli texnologiyani joriy etishning o'zi iqtisodiy samaradorlikni kafolatlamaydi. Natija korxonaning biznes jarayonlarini qayta tashkil etishi, xodimlarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishi va raqamlashtirish natijalarini aniq iqtisodiy ko'rsatkichlar orqali baholashi bilan bog'liq.

Tadqiqotda taklif etilgan model raqamlashtirishning texnologik natijalaridan iqtisodiy natijalarga o'tish mexanizmini ifodalaydi:

raqamli texnologiya → biznes jarayonlarini avtomatlashtirish → resurslardan samarali foydalanish → mehnat unumdorligi → xizmatlar hajmi → daromad → iqtisodiy samaradorlik.

Kelgusida mazkur modelni O'zbekistonning muayyan xizmat ko'rsatish korxonalari misolida amaliy ma'lumotlar asosida sinovdan o'tkazish, raqamlashtirish darajasi bilan mehnat unumdorligi, xizmatlar hajmi, xarajatlar va rentabellik o'rtasidagi bog'liqlikni statistik va ekonometrik usullar yordamida baholash maqsadga muvofiq.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Xizmatlar sohasi bo'yicha rasmiy statistik ma'lumotlar.
2. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. O'zbekistonda 2025-yilda bozor xizmatlari rivojlanishi bo'yicha statistik ma'lumotlar. [Milliy statistika qo'mitasi](#)
3. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha statistik ma'lumotlar. [Milliy statistika qo'mitasi](#)
4. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Raqamli iqtisodiyot bo'yicha rasmiy statistika. [Digital economy — Milliy statistika qo'mitasi](#)
5. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Xizmatlar bo'yicha rasmiy statistika. [Xizmatlar statistikasi](#)

6. Vial G. Understanding Digital Transformation: A Review and a Research Agenda // The Journal of Strategic Information Systems.
7. Bharadwaj A., El Sawy O.A., Pavlou P.A., Venkatraman N. Digital Business Strategy: Toward a Next Generation of Insights // MIS Quarterly.
8. Rogers D.L. The Digital Transformation Playbook: Rethink Your Business for the Digital Age. Columbia University Press.
9. OECD. Digital Economy Outlook. OECD Publishing.
10. World Bank. Digital Development: Digital Technologies and Economic Development.